

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Tres in super annotationes circà Academismum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

reâ omnes undique parricide, sacrilegi, convicti indicis, aut pro factis iudicium timentes; ad hoc, quos manus, atque lingua perjurio, aut civili sanguine aiebat; postremo omnes, quos flagitium, egestas, confusus animus exagitabat, hi Catilina proximi, familiaresque erant. Iam primum adolescens Catilina multa nefanda supra fecerat cum Virgine nobili, cum Sacerdote Vestâ, & alia huiusmodi contra ius, fasque. Animus impurus, diis, hominibusque infestus, neque vigilis neque quietibus sedari poterat, ita conscientia mentem excitam vastabat. Sed iuventutem, quam, ut supra diximus, illexerat, multis modis mala facinora edocebat. Ex illis testes, signatores falsos commodare, fidem, fortunas, pericula vilia habere. Post ubi eorum famam, atque pudorem attriverat, maiora alia imperabat. Si causa peccandi in praesens minus suppetebat, nihilominus insontes, sicuti fontes, circumvenire jugulare. Scilicet ne per otium torpescere manus, aut animus, gratuito potius malus, atque crudelis erat. His amicis, sociisque confusus Catalina, &c.

ART. LXXVIII. Ex animo, & pro animis tam fæda pestiferum consuetudinum lue correptis, penitusque corruptis, qualis oratio prodire, qualis ad persuadendum idonea censeret, & esse potuerit; facile, & cerro præsumitur. Sed nil opus est præsumptione. Oratio ipsa extat apud eundem Salustium, & in ea tota nullum est verbum, nullum vestigium, aut sapor, aut umbra honestatis, sed omnis vis persuadendi redigitur ad solam utilitatem, delectationem, seu libertatem ex legem, & ad gloriam vanam. Post maledicentiam enim adversus dominantes, & inter alia adversus severam flagitiorum coërcitionem, robur orationis in hæc verba contrahitur. *Quin igitur expergiscimini? In illa, illa, quam sæpe optatis libertas, præterea divitiæ, ædus, gloria, in oculis sita sunt. Fortuna ea omnia victoribus præmia posuit. Res, tempus, pericula, egestas, belli spolia magnifica, magis quam gratia mea vos hortentur. Ea pericula erant ex legibus obdelicta ante perpetrata, egestas ex prodigentiâ, & vita luxuriose peracta, spolia magnifica dicuntur direptio patriæ, quæ sunt manifesta ex contextu Salustii. Honestissima hæc oratio tunc tandem persuasit, evicique intentum, & vim suam exeruit manifestius, cum postulantes subinde locuti, quæ conditio belli foret, quæ præmia armis peterent? perrexit Catilina polliceri tabulas novas, proscriptionem luculentum, Magistratus, Sacerdotia, rapinas, aliæque omnia, quæ bellum, atque libido victorum fert; breviter, & dilucidè, ut creditores fraudarentur iuribus suis, spoliarentur iusti etiam omnis generis bonorum possessores, liceret omne nefas.*

ART. LXXIX. Oratione ista nil potuisse probabiliter persuaderi probabilitate honestatis, claritate ipsa est clarius. Quia videlicet claritate clarum est, nil quemquam persuadere de re aliqua posse sub ea ratione formali, sub qua nil de illa dicit, nil considerat. Si quidem ergo ex eventu orationis ejus, quatenus de facto parricidium patriæ, quo uno continentur omnia scelera, persuasit, rectè colligit Augustinus, omne scelus esse probabile, & defendi posse, & committi sine peccato juxta dogma Academicorum; e videnter concluditur probabile Academicorum non fuisse restrictum ad probabilitatem honesti, sed prorsus indifferens, juxta præmemoratam ex Augustino definitionem, ad quodcumque, & quaecumque potens nos sine assensione invitare ad agendum. Verum Academici non solum non adhibere, sed nec potuerunt adhibere ullam ejusmodi restrictionem probabilis sui ad honestum. Quibus etiam

nil certum erat, nempe hoc tunc certum erat, utile patere latius, quam delectabile, & utrumque atque utrumque latius, quam honestum, & magis inter hæc existere differentiam, ac distantiam. Necesse igitur erat, ut probabile Academicorum, id est potens absque ulla assensione invitare ad agendum, esset prorsus vagum, ac indifferens ad illud genus bonorum, utque amplecteretur equaliter omne appetibile, sive honeste, sive inhoneste, sive certa, ac indubitata, sive incerta, & commutabilia. Nos autem disputamus de probabili probabilitate honestatis, quod nos invitare possit ad agendum per assensum, quod probabiliter iudicamus esse honestum, & cerro scimus, non esse certum, quod sit inhonestum. Quod sanè probabile, ut ad aded non evincit oratio Catilina, adfuisse iniquam, quod persuasit, ut ne quidem illud argueret. Ex itaque omnibus abundè liquet argumentum ex Academicismo nil ad rem ipsam pertinere, quæ de agitur in præfenti, & equivocatione laborat. Hæc crassa, atque differentiam Academicorum inter, & nos catholicos probabilitatem patentes non esse materialem, & penes solam maiorem, vel minorem extensionem ipsius probabilitatis, sed esse commutabilem, & quoad totum conceptum realem quidativum probabilitatis, & probabilis, licetque hanc vocem probabile esse utriusque communi-

Tres insuper Annotationes circa Academicismum.

ART. LXXX. Dico quædam alia notanda superiunt circa istud argumentum ex Academicismo deductum. Primum levioris momenti est, Mariannum perperam in longinquam regionem perperam esse, atque per sæcula quamplura, perque ambiguum tenebræ antiquitatis semitas retrocessisse ad repositum utque Academicorum, quorum nullus per diu extat codex, ut argumentum erueret, quod proposuit. Si enim noluisse nudæ huic voci, probabilis adhærescere, quod esse turpe, & indecorum indignum inculcat Augustinus in illo cap. 11. de contra Academicos, sed rem ipsam urgere ea voce significatam, & expressam definitionem Augustini dicentis probabile esse, quod nos ad agendum sine assensione potest invitare. Si, inquam, res hæc ipsam urgere voluisset, habuisset illam facile obviā apud peccatores, & improbos quosque homines, qui nullo unquam sæculo defuerunt, nec potest fieri. Si enim nunquam defecit, quod iuxta ad agendum, & quidem cum assensione, quod magis confert ad paritatem respectu nostri probabilitatis cum assensione verò ita plena, ut & plaudere certis nequiter agentibus, tanquam prudenter, & optimo consilio agentibus juxta illud Prov. 2. 14. *Quæ latantur, cum malè fecerint, & exultant in rebus peccatorum, & illuderent timentibus Deum tanquam impiis, ac insipientibus, sequæ ipsos stultè odio habebatibus juxta illud Sap. 5. 4. Nos insensatissimam illam & stimabamus insaniam, & finem illorum sine bono. Dicitur autem iis nihilominus probabile simpliciter, & adæquatè tale, eadem ratione qua dictum est Academicis defuisse, & diximus supra adversus Stoicichium defuisse peccatoribus aliis. Quia nimirum licet cum apparentia invitante ad eligendum, & ad agendum*

